

- अणुक** m. f. n. (-कः-का-कम्) ¹Small, minute, atomic. ²Acute, skilful, clever. E. अणु, taddh. aff. कन्; in 1. without altering the meaning of अणु; in 2. with the sense of comparison, 'like one who sees minute objects, who is sharp-sighted', &c.
- अणुता** f. (-ता) The state of being an atom, of being small or minute. Also अणुत्व n. (-त्वम्). See, besides, अणिमन् and अणव. E. अणु, taddh. aff. तल् or ल्व.
- अणुतैल** Tatpur. n. (-लम्) A kind of medicated oil, prepared from fine oily substances. E. अणु and तैल.
- अणुभा** Bahuvr. f. (-भा) Lightning. E. अणु and भा.
- अणुमात्र** m. f. n. (-चः-ची-त्रम्) Having the size of an atom, being as small as an atom. E. अणु, taddh. aff. मात्रच्; but more correctly, a Bahuvr. E. अणु and मात्रा.
- अणुमात्रिक** m. f. n. (-कः-का-कम्). The same as the preceding. E. अणुमात्र, taddh. aff. छन्. This word is also explained as 'consisting of the minute (अणु) mátrás or eight constituent parts of the body viz. bhūta, indriya, manas, buddhi, vāsaná, karman, váyu and avidyá.'
- अणुरेणु** Karmadh. m. f. (-णुः-णुः) Small particles of dust, a mote in a sunbeam &c. E. अणु and रेणु.
- अणुरेणुजाल** Tatpur. n. (-लम्) The motes in a sunbeam. E. अणुरेणु and जाल.
- अणुरेवती** Karmadh. (?) f. (-ती) A tree (Croton polyandrum). E. अणु and रेवती.
- अणुव्रीहि** Karmadh. m. (-हिः) A small kind of grain. See प्रसातिका. E. अणु and व्रीहि.
- अणुशस्** ind. In small pieces. E. अणु, taddh. aff. शस्.
- अणुभाव** Tatpur. m. (-वः) The becoming an atom. E. अणु, with taddh. aff. च्वि, and भाव.
- अण्ड** (अठि-भ्वादि-उदात्त-अनुदात्त) r. 1st cl. átm. (अण्डते-अण्डते-अण्डिता. — p. p. अण्डित) To go, to go to or towards. See अट्.
- अण्ड** m. n. (-ण्डः-ण्डम्) ¹An egg. ²A testicle. ³The scrotum. ⁴Semen genitale. ⁵The musk bag, regarded as the scrotum of the deer. ⁶A name or epithet of Śiva (from his being compared to the Brahmánda or representing the world). E. अम्, ú. aff. ड्.
- अण्डक** I. m. (-कः) The scrotum.
II. n. (-कम्) An egg, a small egg. E. अण्ड, taddh. aff. कन्.
- अण्डकटाह** Tatpur. m. (-हः) The shell of the mundane egg. E. अण्ड (see ब्रह्माण्ड) and कटाह.
- अण्डकोटरपुष्पी** Bahuvr. f. (-ष्पी) A plant (perhaps Convolvulus argenteus). See अजान्ती. Another reading of this word is अन्तःकोटरपुष्पी. E. अण्ड, कोटर and पुष्प.
- अण्डकोश** Tatpur. m. (-शः). See the next.
- अण्डकोष** Tatpur. m. (-षः) The scrotum. E. अण्ड and कोश or कोष.
- अण्डकोषक** m. (-कः) The scrotum. E. taddh. aff. कन् added to the last.
- अण्डज** Tatpur. I. m. f. n. (-जः-जा-जम्) Oviparous.
II. m. (-जः) ¹A bird. ²A fish. ³A serpent. ⁴A lizard.
III. f. (-जा) Musk. E. अण्ड and ज.
- अण्डजेश्वर** Tatpur. m. (-रः) A name of Garúda. E. अण्डज and ईश्वर, 'the king of the birds'.
- अण्डधर** Tatpur. m. (-रः) A name or epithet of Śiva. See अण्ड, 6. E. अण्ड and धर.
- अण्डवर्धन** Tatpur. n. (-नम्) A disease, swelling of the scrotum. E. अण्ड and वर्धन.
- अण्डवृद्धि** Tatpur. f. (-द्धि) The same as the preceding. E. अण्ड and वृद्धि.
- अण्डसू** Tatpur. f. (-सूः) The female of an oviparous animal. E. अण्ड and सू.
- अण्डाकर्षण** Tatpur. n. (-णम्) Castration. E. अण्ड and आकर्षण.
- अण्डाकार** Bahuvr. I. m. f. n. (-रः-रा-रम्) Egg-shaped, oval, elliptical.
II. m. (-रः) An oval, an ellipsis; also अण्डाकृति, &c. E. अण्ड and आकार.
- अण्डालु** m. (-लुः) A fish. E. अण्ड, taddh. aff. आलु.
- अण्डीर** m. (-रः) ¹A man. ²Strong, powerful. E. अण्ड, taddh. aff. ईर.
- अण्व** n. (-ण्वम्) The small hole of a filtre or sieve (in the Vedas; esp. in the plural). E. अणु, taddh. aff. अ (?).
- अण्वन्त** Bahuvr. m. (-न्तः) A question the object of which is the solution of some subtle or difficult point. E. अणु and अन्त.
- अण्वी** f. (-ण्वी) (ved.) A finger. See अणु.
- अत्** (अत्-भ्वादि-उदात्त-उदात्त) r. 1st cl. par. (अत्ति-आत्-अतिता-अतिथति-आतीत्. — p. p. अतित and आत्त.)
¹To go, to move. ²To move continually. ³To obtain. With अभि- ¹To approach. ²To obtain. — अव- To go down. — सम्- To approach, to hasten to.
- अत्** ind. A particle which is said to imply surprise or astonishment. It occurs only in अद्भुत according to the native etymology, and perhaps also in अद्वा. It belongs to those indeclinables which in conjunction with radicals are called गति q. v.
- अतट** Bahuvr. I. m. f. n. (-टः-टा-टम्) Having no shores or banks, steep.
II. m. (-टः) A precipice. E. अ priv. and टट्.
- अतथा** Tatpur. m. (-थाः) Different, not so as before. (ved.) E. अ neg. and तथा.
- अतथोचित** Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Not deserving such or so like, worthy of something better. E. अ neg. and तथोचित.
- अतथ्य** Tatpur. m. f. n. (-थ्यः-थ्या-थ्यम्) Untrue, false, unreal. E. अ neg. and तथ्य.
- अतद्गुण** Bahuvr. m. (-णः) (In rhetoric.) A figure of speech, not employing predicates or comparisons which correspond with the nature of the object itself. E. अ priv. and तद्गुण.
- अतन** (ved.) I. n. (-नम्) Going, moving continually.
II. m. (-नः) One who goes, who moves continually. E. अत्, kṛit aff. लुट्.
- अतन्न** I. Tatpur. n. (-न्तम्) Not the object of a rule or of the rule in question. E. अ neg. and तन्न.
II. Bahuvr. m. f. n. (-न्तः-न्ती-न्तम्) ¹Having no string or rope &c. ²Unrestrained. See तन्न. E. अ priv. and तन्न.
- अतन्द्र** Bahuvr. m. f. n. (-न्द्रः-न्द्रा-न्द्रम्) Unwearied, active, alert. E. अ priv. and तन्द्रा.
- अतन्द्रित** Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Unwearied, active, energetic. E. अ neg. and तन्द्रित.